

ЦІНИ І ЦІНОУТВОРЕННЯ

Тема 1.

Основи ціноутворення – ціноутворення на макроекономічному рівні

1. Сутність ціни і методологія ціноутворення.
2. Функції ціни.
3. Політика цін.
4. Методи ціноутворення.
5. Система цін.
6. Система органів ціноутворення.

1. Сутність ціни і методологія ціноутворення

Важливість ціни - зумовлена тісним зв'язком з інтересами юридичних і фізичних осіб, які виступають покупцями чи продавцями (товарів, продукції, робіт, послуг).

Суб'єкти ціни

**Юридичні і фізичні особи,
які мають певний стосунок до
цін.**

Формування ціни за витратною методологією

$$\underline{V_3 + V_n + H = C},$$

де **C** – ціна, сформована за витратною методологією;

V₃ – середні планові суспільні витрати засобів виробництва в процесі виробництва і збуту одиниці продукції;

V_n – середні планові суспільні витрати на оплату праці одиниці продукції;

H – нагромадження на одиницю продукції.

Прибуток (збиток) від звичайної діяльності підприємства
визначається:

$$\pm П_3 = \pm ПО \pm ДУК \pm ДФІ - ФВ \pm ІД,$$

де $П_3$ - прибуток (+), збиток (-) від звичайної діяльності;

ДУК - доходи (+), витрати (-) від участі в капіталі;

ДФІ - доходи (+), витрати (-) від фінансових інвестицій;

ФВ - фінансові витрати;

ІД - доходи (+), витрати (-) від інших операцій звичайної діяльності.

Рентабельність необоротних активів (РНА)

$$РНА = \frac{П_3}{НА} * 100,$$

де $П_3$ - прибуток від звичайної діяльності;

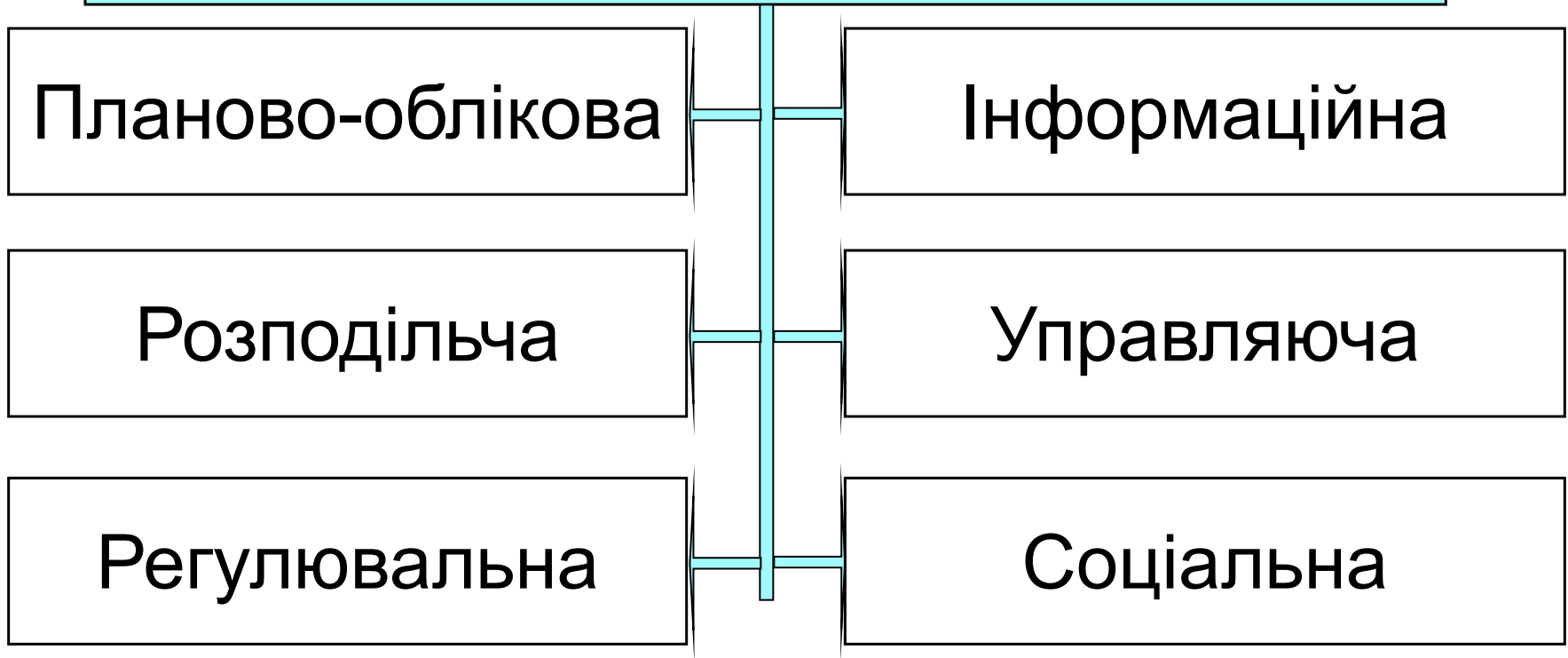
$НА$ - середньорічна вартість необоротних активів.

СКЛАД РОЗДРІБНОЇ ЦІНИ

ЦІНА ЗА ЯКОЮ НАДІЙШОВ ТОВАР З ПДВ 10,00		ТОРГІВЕЛЬНА МАРЖА 1,25 (0,25+0,90+0,10)					ПДВ 1,92			
ПДВ У ЦІНІ ТОВАРУ ЩО НАДІЙШОВ 1,67	ЦІНА ЗА ЯКОЮ НАДІЙШОВ ТОВАР БЕЗ ПДВ 8,33 (10,00-1,67)	ТЗВ БЕЗ ПДВ 0,25	ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ 0,90 (0,80+0,08+0,02)			ОПЕРАЦІЙНИЙ ПРИБУТОК 0,10				
			НА ЗБУТ 0,80	АДМ 0,08	ІНШІ 0,02					
			СОБІВАРТІСТЬ ПРИДБАНОГО ТОВАРУ 8,58 (8,33+0,25)					ТОРГІВЕЛЬНА НАЦІНКА 1,00 (0,90+0,10)		
			РОЗДРІБНА ЦІНА БЕЗ ПДВ 9,58							
3 пит		РОЗДРІБНА ЦІНА З ПДВ 11,50 (9,58+1,92)								

2. Функції ціни

Реальні функції ціни:

Чинники впливу на РЦ

сфери виробництва

Обсяг продукції

Асортимент продукції

Ціна виробника

- собівартість виробництва
- операційні витрати виробника
- прибуток виробника
- акцизний збір

сфери обігу

Кон'юнктура ринку

Кількість посередників

Регуляторна політика

Операційні витрати торгівлі

Прибуток торгівлі

сфери споживання

Доходи населення

Частота і своєчасність виплати зарплати

Соціальна структура населення

Вікова структура населення

Інші чинники

Чистий прибуток, що підлягає розподілу

Економічний розвиток

Фінансування капітальних вкладень

Поповнення власних оборотних коштів

Поповнення резервного капіталу

Виплата дивідендів

Підготовка і перепідготовка кадрів

Матеріальне заохочення

Розвиток соціальної інфраструктури

Соціальні потреби

4 питання

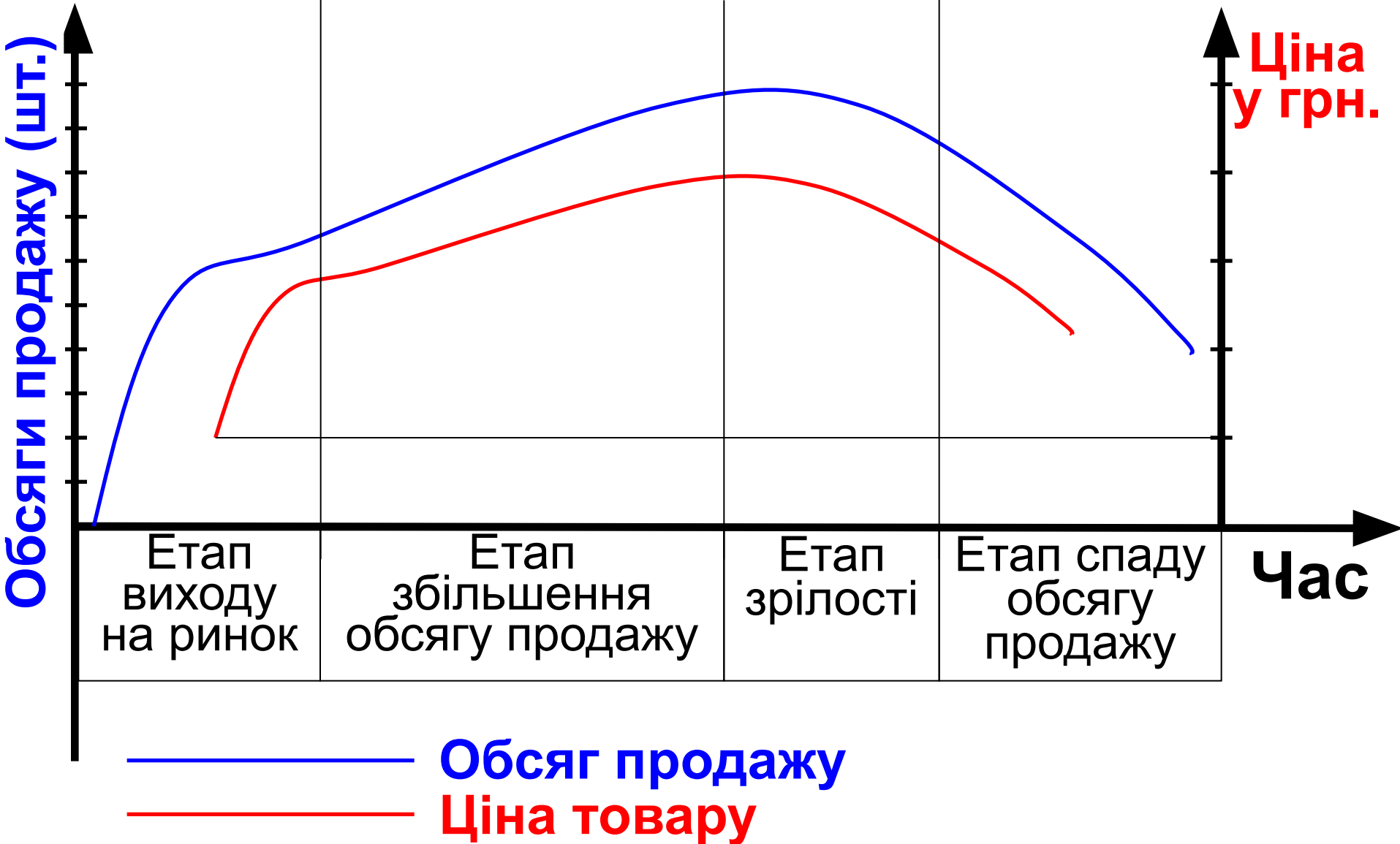

Рис. 4.1. Залежність ціни від етапів життєвого циклу товару.

Принципи ціноутворення – це основні положення з формування цін:

- 1 Наукова обґрунтованість;
- 2 Системного підходу;
- 3 Цільове спрямування цін;
- 4 Безперервність ціноутворення;
- 5 Контроль і моніторинг цін.

Етапи процесу управління грошовими потоками підприємства


```
graph TD; A[Етапи процесу управління грошовими потоками підприємства] --> B[1. Проведення повного і достовірного обліку руху грошових потоків підприємства та формування необхідної звітності]; B --> C[2. Аналіз грошових потоків підприємства в попередні періоди]; C --> D[3. Оптимізація грошових потоків підприємства]; D --> E[4. Планування грошових потоків в розрізі їх видів]; E --> F[5. Забезпечення ефективного контролю за грошовими потоками підприємства];
```

1. Проведення повного і достовірного обліку руху грошових потоків підприємства та формування необхідної звітності

2. Аналіз грошових потоків підприємства в попередні періоди

3. Оптимізація грошових потоків підприємства

4. Планування грошових потоків в розрізі їх видів

5. Забезпечення ефективного контролю за грошовими потоками підприємства

СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Організаційна
система
фінансового
менеджменту

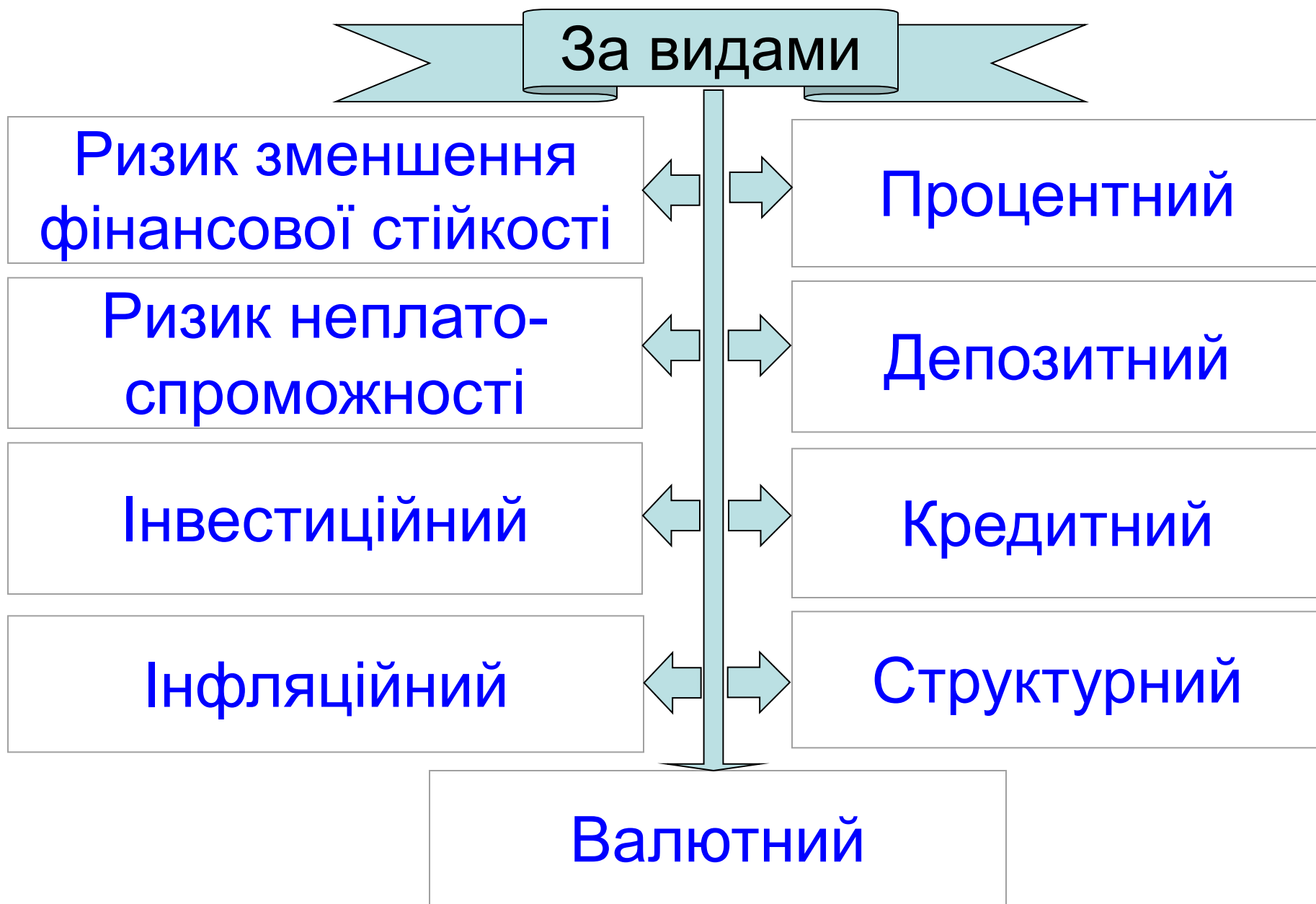
Система
інформаційного
забезпечення
фінансового
менеджменту

Система
фінансового
аналізу

Система
фінансового
планування і
прогнозування

Система
фінансового
контролю

КЛАСИФІКАЦІЯ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ

Причини банкрутства підприємства:

- порушення фінансової стійкості підприємства, що перешкоджає його господарській діяльності;
- суттєва незбалансованість обсягів його грошових потоків;
- тривала неплатоспроможність, що спричинена низькою ліквідністю його активів

Види банкрутства підприємства :

доцільність

ефективність

субсидіарність

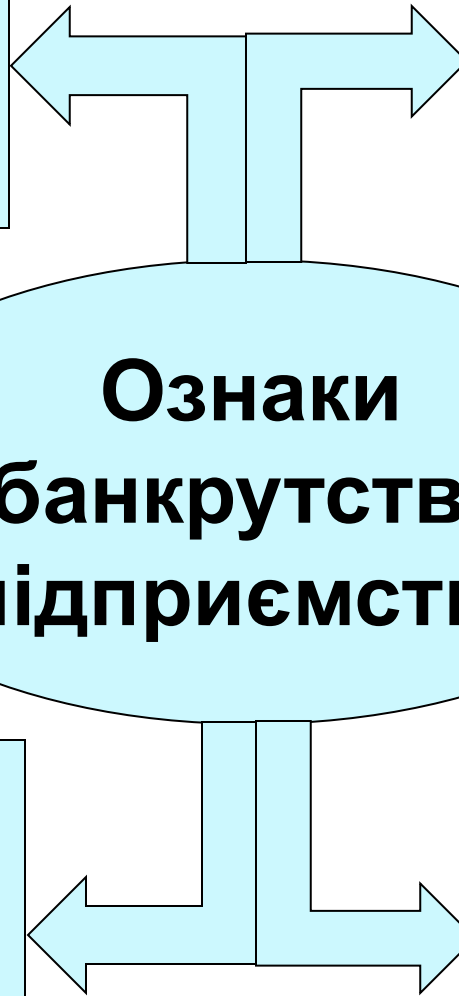
**зниження
ринкової ціни
своїх цінних
паперів**

**зменшення сум
дивідендів**

**Ознаки
банкрутства
підприємства**

**діяльність у
галузі, де висока
ймовірність
банкрутства**

**зниження
потoku
грошових
надходжень**

Основні принципи організації фінансової служби

1

Функціональне
підпорядкування

2

Лінійне
підпорядкування

3

Лінійно-штабне
підпорядкування

Фактори, що впливають на рівень сукупного ризику

Операційний ризик

Інвестиційний ризик

Фінансовий ризик

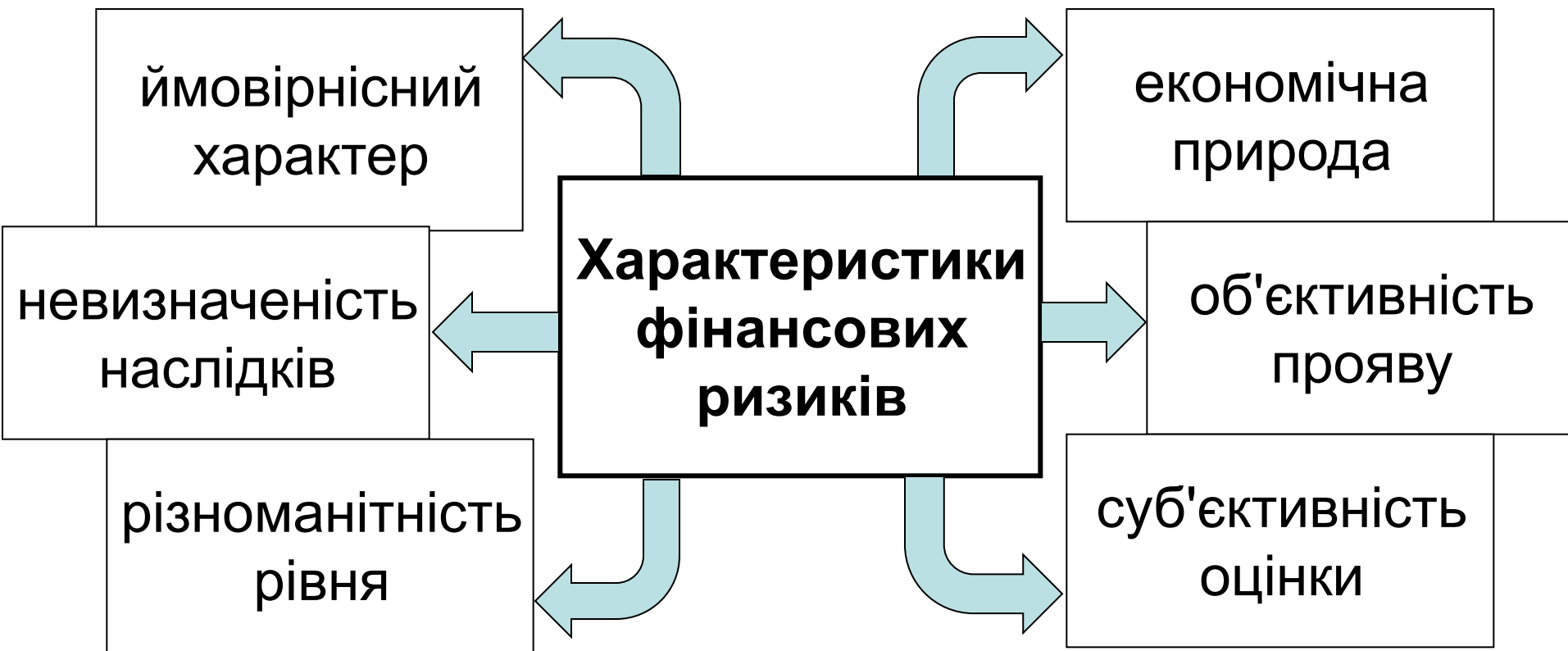
Постачання
Виробництво
Збут

Проектні ризики
Ризики фінансового інвестування

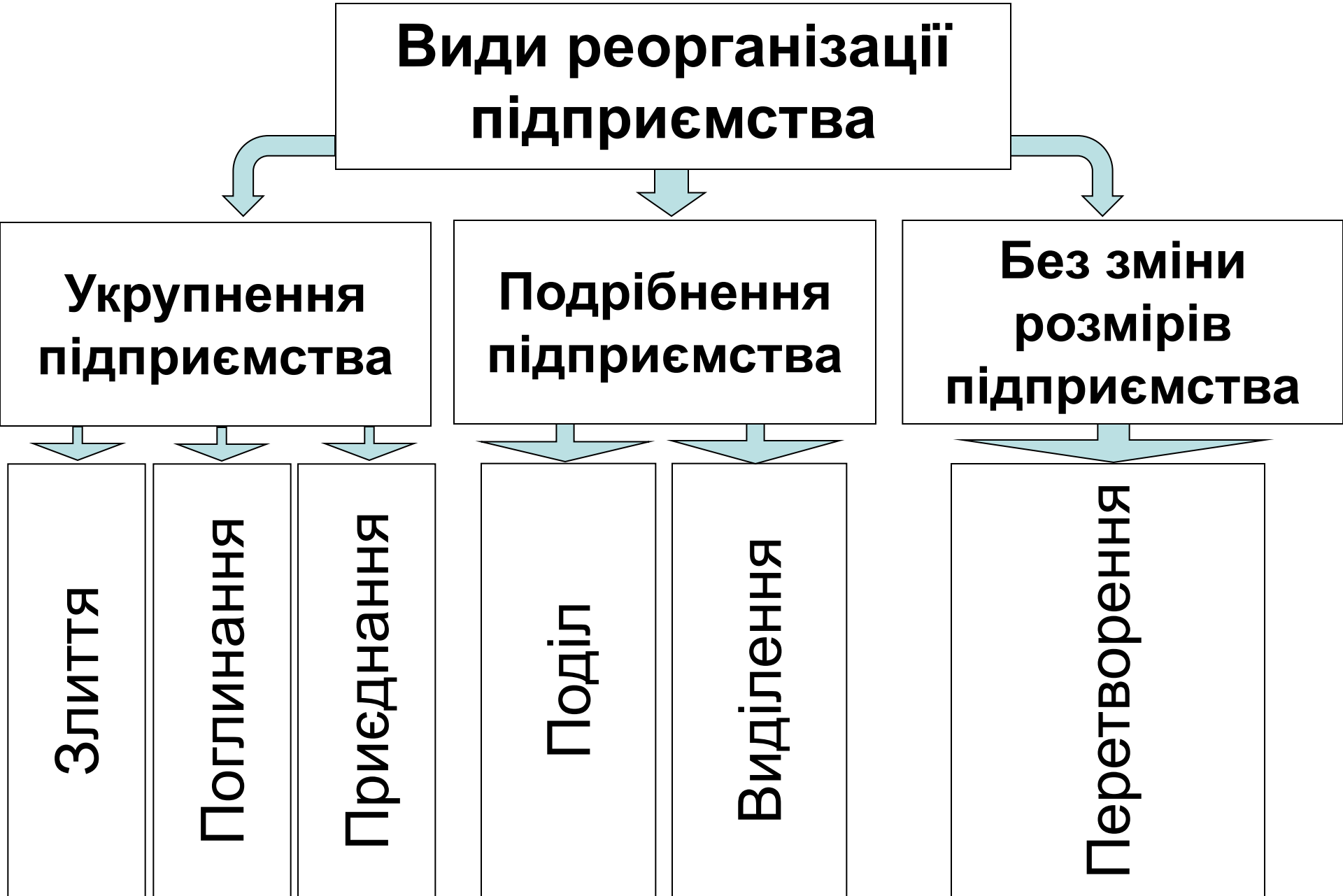
Структура капіталу
Ризики ліквідності
Премія за ризик

1. СУТЬ І КЛАСИФІКАЦІЯ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансовий ризик - це ймовірність виникнення небажаних фінансових наслідків в формі втрати доходу чи капіталу в умовах невизначеності здійснення фінансової діяльності підприємства.

Спрямовані на реорганізацію Форми санації:

Система конкретних
методів і прийомів
здійснення управління
фінансовою діяльністю
підприємства

Внутрішній механізм
регулювання окремих
аспектів фінансової
діяльності підприємства

**СТРУКТУРА
МЕХАНІЗМУ
ФІНАНСОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ**

Ринковий механізм
регулювання
фінансової діяльності

Державне нормативно-
правове регулювання
фінансової діяльності
підприємства

**Організація
фінансового
менеджменту на
підприємстві
залежить від:**

1. Організаційно-правової форми підприємства;
2. Масштабів діяльності.

Основні підходи до формування оборотних активів

```
graph TD; A[Основні підходи до формування оборотних активів] --> B[Консервативний]; A --> C[Помірний]; A --> D[Агресивний];
```

Консервативний

Помірний

Агресивний

Методи оцінки сукупних активів

```
graph TD; A[Методи оцінки сукупних активів] --> B[Балансова оцінка]; A --> C[Оцінка вартості заміщення]; A --> D[Ринкова оцінка]; A --> E[Оцінка згідно із здатністю формувати прибуток];
```

Балан-
сова
оцінка

Оцінка
вартості
заміщення

Ринкова
оцінка

Оцінка згідно із
здатністю
формувати
прибуток

ВИМОГИ ДО ІНФОРМАЦІЇ

```
graph TD; A[ВИМОГИ ДО ІНФОРМАЦІЇ] --> B[Значимість]; A --> C[Доступність]; A --> D[Повнота]; A --> E[Достовірність]; A --> F[Своєчасність];
```

Значимість

Доступність

Повнота

Достовірність

Своєчасність

Обов'язки фінансового менеджера

1. Прийняття рішень з фінансування та структури капіталу

2. Проведення фінансового аналізу та планування

3. Управління фінансовими ресурсами

4. Прийняття інвестиційних рішень

Основні принципи ефективного управління фінансовою діяльністю підприємства

```
graph TD; A[Основні принципи ефективного управління фінансовою діяльністю підприємства] --> B[Інтеграція із загальною системою управління підприємством]; A --> C[Високий динамізм управління]; A --> D[Орієнтування на стратегічну мету розвитку підприємства]; B --> E[Комплексний характер формування управлінських рішень]; C --> F[Варіативність підходів в розробці окремих рішень];
```

Інтеграція із загальною системою управління підприємством

Високий динамізм управління

Орієнтування на стратегічну мету розвитку підприємства

Комплексний характер формування управлінських рішень

Варіативність підходів в розробці окремих рішень

ВИДИ ФІНАНСОВОЇ САНАЦІЇ

**За
економічним
змістом**

1. Фінансово-економічна
2. Виробничо-технологіч.
3. Соціально-економічна
4. Організаційно-правова

**За
спромож-
ністю вико-
нати
грошові
зобов'я-
зання**

1. Санація в режимі
непримусових
заходів
2. Санація в режимі
примусових заходів

КЛАСИФІКАЦІЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ

За масштабами обслуговування господарського процесу	підприємства в цілому
	з окремих видів діяльності
	підрозділів окремих структурних
	окремої господарської операції
За видами господарської діяльності	з поточної діяльності
	з інвестиційної діяльності
	з фінансової діяльності
За напрямками руху грошових коштів	позитивний
	негативний

2. ФУНКЦІЇ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

ЯК КЕРУЮЧОЇ СИСТЕМИ	ЯК КЕРОВАНОЇ СИС-МИ
Розробка фінансової стратегії підприємства	Управління активами
Формування ефективних інформаційних систем	Управління капіталом
Аналіз різноманітних аспектів фінансової діяльності	Управління інвестиціями
Планування фінансової діяльності підприємства	Управління грошовими потоками
Розробка системи стимулювання реалізації управлінських рішень з фінансової діяльності	Управління фінансовими ризиками
Контроль у галузі фінансової діяльності	Антикризове фінансове управління при загрозі банкрутства

Класифікація цін в Україні

1
За ланками
товарного
обміну

- Закупівельні
- Гуртові
- Роздрібні
- Кошторисні
- Скупні
- Заставні
- Експортно-імпортні

2
За обсягом
продажу
товару

- Гуртові
- Роздрібні

Державні

4 Державні
підприємства
і
організації

- Віділи (сектори) цін на великих підприємствах і організаціях
- Гол. бухгалтер, економіст, маркетолог..

Недержавні

5 Недержавні
і спільні
підприємства
та
організації

- Віділи (сектори) цін на великих підприємствах і організаціях
- Гол. бухгалтер, економіст, маркетолог..

Приклад 1

Умови	Знач
1. Гуртова ціна (з ПДВ), за якою крамниця придбала товари на гуртівні, грн.	10,00
2. Транспортно-заготівельні витрати крамниці до гуртової ціни гуртівні (без ПДВ), у %	10,0
3. Передбачена торгівельна націнка до собівартості придбаних товарів, у %	15,0

За зазначених умов роздрібна ціна з ПДВ становитиме **11,53 грн.**

$$PC = \frac{10,00}{(1 + 0,20)} \times (1 + 0,03) \times (1 + 0,12) \times (1 + 0,20) = 11,53$$

Оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації фінансових ризиків пов'язана з процесом вибору джерел фінансування елементів активів підприємства з врахуванням їх ліквідності

НЕОБОРОТНІ
АКТИВИ

ПОСТІЙНІ
ОБОРОТНІ
АКТИВИ

ЗМІННІ
ОБОРОТНІ
АКТИВИ

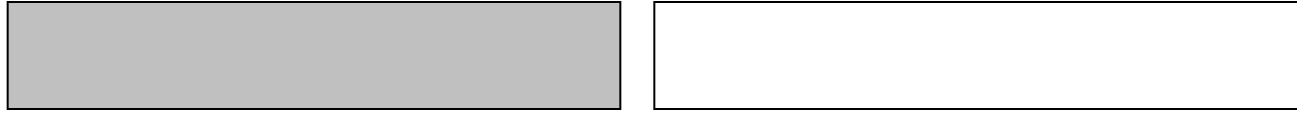
КОНСЕРВАТИВНИЙ

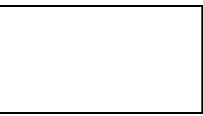
ПОМІРНИЙ

АГРЕСИВНИЙ

 Фінансування за рахунок власного і довгостроково залученого капіталу

 Фінансування за рахунок короткострокового залученого капіталу

Графічно “точка беззбитковості” (поріг рентабельності) має вигляд

